

Letnik II.

v lažnjivi obleki.

Štev. 3.

Izhaja v mesecu dvakrat, kedar ga je volja. — Veljá celo leto 2 gold. 40 kr., pol leta 1 gold. 20 kr., četrt leta 60 kraje. Posamezne številke se dobivajo po 10 kr. v Klerr-ovi bukvarnici na velikem trgu št. 313.

Nekdajni in zdajni časi.

Kdor kol' pregleda sveta tek,
Študira pridno vsaki vek,
Se čudi.

Če pa primerja zdajni čas
Z nekdanjim, če študira nas,
Se hudi.

Nekdaj ministrov bilo ni,
Ljudjé živeli so prosti;
Tud' policajev, bričev ne,
In druge sodrge.

Če pa se zdaj po svet' ozreš,
Še pet korakov prost ne greš,
Te paz'jo.

Če se Sloven'e na ulico
Podá, za njim prec s palico
Ze laz'jo.

Tud' davka je že prav zadost,
Brez štibre ni nobena kost;
Brez davka le še mačji rod
Loviti sme povsod.

Nekdaj so, če je general
Al' vodja drug poškodoval
Državo, —

Prav hitro ga odstavili,
Nekter'ga clo pripravili
Ob glavo.

Če zdaj minister za nič ni,
Veliko plačó še dóbi;
In general, ki slab bil v boj',
'Ma tisuče v pokoj!

K' so Izraelc' popotvali
In strašno hudo stradali

V pušavi, —

Poslal jim Bog je prepelice

— Takrat ni bilo še petic —

V višavi.

Zdaj padajo pa ljubljencem,
Ministerskim privržencem

— Kaj čudno je, bo rekel vsak —

Že zvezde clo na frak.

Če kdo je nekdanj narod 'zdal,

Pod tujo vlado se podal,

Odpadel, —

So zanič'vali ga ljudje,

Zaprte ko tatu mejé,

K' je kradel.

Zdaj pa se renegat' časté,

Se mastne službe jim delé.

Da čast bo kmal', bi stavil vrat,

Pri nas bit' renegat.

Če splazi v hišo se kak tat,

Se ni mu policije bat'

Neslane,

Loviti mora policaj

— Po noč' pred Dežmanom čuvaj —

Podgane.

Po dnev' pa pazit' mora zló,

Da „živijo“ ne vpije kdo.

Tud' taborske svetinje so

Mu vkradeno blagó.

Br—lj.

V zadevah novo sestavljenega ministerstva.

Hudobni ljudje jeli so raztresati po svetu hudobne laži, na priliko, da novo ministerstvo ni liberalno ali svobodno, da zavira prostemu gibanju narodov in zatira Slovane.

To vse ni res. „Brencelj“, po novem ministerstvu podkupljen mrčes, je frčal te dni na Dunaj in tam „pod roko“ izvedel načrt nove postave, ktera je brez dvoma skoz in skozi liberalna in vstreza vsem narodom in strankam, posebno pa je ugodna Slovincem.

„Brencelj“ je sicer obljubil, da je ne bo prej priobčil, ko jo bo ministerstvo samo razglasilo; a ker se mu ministerstvo smili in ne more dalje trpeti, da bi se po krivici obrekovalo, priobči postavo že danes, čeravno nima še posebnega povelja iz Dunaja.

Postava,

veljavna za vse dežele, v katerih se razumi.

§. 1.

O enakopravnosti vseh narodov.

Vsak državljani, ki je prestopil 24. leto, ima pravico, plačevati doneske za penzijo ministrov v pokoji, katerih bo, ako gré vse po sreči, v kratkem čez 100. Če bi se komu kratila ta pravica, je zavezan naznaniti to pri bližnji gosposki, ktera je prisiljena, sprejeti pritožbe te baže tudi v slovenskem jeziku.

Kdor se pregreši zoper to postavo, je vezan plačevati odmerjen del tudi za tistega, komur je odrekoval ali kratil to pravico.

V tem §. omenjeno pravico zadobi tudi tujec, kedar se zapiše ali sprejme v avstrijsko državno zvezo. Ta davek se sme plačevati tudi v ruskih rubljah.

§. 2.

O zborih in zborovanju sploh.

Če se hoče zbrati ena oseba, ima naznaniti to pri dostojni gosposki in pridati naznanilu zapisnik govorov in toček, ktere bi se obravnavale. Gosposka ima na tanko pregledati in presoditi nevarnost takega zbora in rešiti vlogo vsaj v treh letih. Če bi oseba, ktera se misli izbrati, med tem umrla, se stvar položi „ad acta“.

Če se izberejo dve ali tri osebe, in sicer brez dovoljenja gosposke, naj se pošljejo brz ko se to izvé, trije oddelki vojakov s topovi in bodali in nekaj oddelkov žandarjev na mesto, da jih razpodé.

NB. Ta ukaz le takrat ne velja, kedar so zbrane osebe v ta namen, da praznujejo „ferfasung“.

Če se pa zbere cela družba, se mora precej razgnati; če pa ima gosposka prej znanje o tem zboru, ga more vselej prepovedati, kedar je med udi le en Slovenec.

NB. Ta ukaz le takrat ne velja, kedar je namen zbora, kovati zaupnice do ministerstva. V takem slučaju naj se razpošljejo briči in žandarji, da priganjajo ljudstvo v ta zbor.

§. 3.

O društvih.

Vstanovljenje vsakega društva se mora naznaniti o pravem času dotični gosposki, da zamore iz programa izvedeti namen društva. Če je namen protiustaven ali če bi se društvo ne mislilo imenovati „kazino“, „deutscher Turnverein“, „konst. Verein“, „Verfassungstreue“ itd., se mora zabraniti ustanovljenje.

Telovadno društvo „Sokol“ na Českem, Moravskem in Slovenskem ima pravico, jesti in piti, kolikor je udom drago; izleti so mu dopuščeni le takrat, kedar jih dovoli dotična gosposka ali srenjski poglavar, kteri pa ima zopet pravico in dolžnost, jih vselej zabraniti.

NB. Če društvo prekrsti imé „Sokol“ v „Turnverein“, nima ta postava za nj nikakoršne veljave.

§. 4.

O vpeljavi maternega jezika v šole in uradnije.

Ker se od nekdanj že na to ozir jemlje, da so uradniki Nemci ali vsaj nemškutarji, se razume samo po sebi, da je materni jezik izključljivo nemški. Vendar ne bo nikomur šinilo v možgane, zabraniti slovenskim, českim, moravskim ali hrvaškim materam, roditi otroke; tudi zavoljo prevelikih stroškov vlada ni nikakor v stanu, slovenskim materam dajati nemške učitelje, da bi jih učili nemščino; še manj pa se bo spuščalo v to, da bi dajala Nemcem slovenske matere. Tedaj se bo gledalo na to, da v uradnijah in šolah gospodari materni jezik uradnikov, in s tem bo menda vstreženo vsem tirjatvam.

Da bi se pa v uradnijah izključljivo zaukazal ta ali uni jezik, se ne more dopustiti že iz tega vzroka, ker je veliko mutastih, kteri imajo po postavi pravico, davek plačevati.

§. 5.

Splošne odločbe.

Ta postava ima veljavnost le do smrti ministerstva ali do tiste dôbe, ko se bo podalo v pokoj; dalje se razteza le do smrti dotične osebe, kedar je po aktih konštatorana. Če bi pa kdo pozabil naznaniti svojo smrt dotičnemu uradu, plačuje davek, dokler se pri uradu ne oglasi, in urad ima še pravico, ga osebno kaznovati. Vojak je vsak, kdor je po dotičnih pravilih sposobnega spoznan. Ko bi pa kdo se tej dolžnosti z naglo smrtjo odtegnil, se zapiše med begune (Flüchtlinge) in se po dotičnih postavah ostro kaznuje.

Ta postava velja za zdaj le za avstrijske državljane; pozneje pa se bo, ako se bo zdelo ministerstvu primerno, raztegnila tudi na druge ljudi, prebivalce me-seca itd., kteri zdaj še niso vsi prešteti.

Izpeljava te postave se ne naroči nobenemu ministerstvu, ker bi se med tem, ko se potrjuje in razglša, utegnilo primeriti, da bi šlo že rakom žvižgat.

To je gotovo zadosti svobodne postave načrt, in „Brencelj“ se vklanja tistemu, kdor ga je „iztuhtal“. Iz negotovega vira je „Brencelj“ že danes v stanu povedati, da bo stopila ta postava takrat v veljavnost, kedar bo državni minister — dr. Kljun.

Pogovori.

Jože. Kam greš, Tine?

Tine. Na Dunaj. Slišal sem, da jim manjka ministrov, in ker ravno ne vem kaj početi, se bom oglasil za službo ministra.

Jože. S portfeljem ali brez portfelja?

Tine. To mi je enako. Da mi le denarja dajo, mošnje si bom že sam kupil.

Jože. Pa boš malo prepozno prišel. Ministri so že izvoljeni.

Tine. Nič ne dé! Bom pa počakal, da jih zopet odstavijo, saj ne bom dolgo čakal.

Jože. Je li to res, da sedanji minister poljedelstva dr. Banhans, ne vé ločiti detelje od svaka?

Jaka. Beži! To ni mogoče! Saj ju še „Rösseljnov“ osel vé ločiti.

Tone. Kako neki, Jože, da je ravno zdaj v Ljubljani želod v ceni tako nenavadno poskočil?

Jože. Hm, bo že zavoljo tega, ker so imeli nedavno turnarji velik ples s pojedino.

Tone. Ustavoverneži ali „ferfasungsfrajndlarji“ morajo biti na prav slabi stopinji.

Jože. Iz česa to sklepaš?

Tone. Nedavno mi je pravil znanec, kteri včasih poslušal in kuka skozi ključavnično luknjico, da je največi

ustavovernež prof. Pisker prosil nekake podpore od ministerstva. Če bi ustavoverneži dobro stali, bi jim ne bilo treba podpore.

Jože. Bedak! Reci rajši: Če bi ne bilo vladne ali skrivne ministerijelne podpore, bi ne bilo ustavoverneže v. Tone. Rez je! Razumim.

Rešpehtarjova kuharica.

Gospod rešpehtar so se po zadnji volitvi že do malga ozdravili, samo še frava se včas giftajo, da niso postal gnadliva frava abortnarca, prav'jo, da je to več, koker purkelmajstrovka.

Gun dan smo imel v hiši spet prov velik trah-tament, k' so se pogovarjal od tiste plesavke, k' je v tejatri skor na pol naga tancala. Eni mladi škricmani, k sem jih včasih vidla frajlkam moje prejšnje tinstfrave hofirat, so se tako oblizvali med tem šprehanjem, kakor Sovanov pes, kader je men špeha vkradel al pa

mast polizal. Samo da ti škricmani so se le oblizali, pa niso nič vgriznili.

Jemnasta! Foljk je že ves ferderban, to sem vidla gun dan na bal tistih turnčkov, k so vlan na Janjče romal in nazaj tekli. Če so s tistim Turnčkam v zlaht, k' je tolk procesov zgubil, ne vem.

To je bla sitnost! Ferboltarjovo Žefo še zdaj hrbet boli, k' je mogla cel dan turnarčke na širštat cfrat. Pa je tud neumna, zakaj pa ni sposodla enga koleselna, koker jest, k sem jih tud eno dobro šumo ke spravla. Če b' jih bla nosila štiporamo, b' me še dons vse rebra bolele, ker so precej težki bajsi in si vsak tolk želoda naloži, da precej vaga. V koleselc pa sem stlačla po pet, šest, pa vse glih so me rame bolele, k' sem jih po štengah gor nosila.

Frajlce so peršle toko napucane in nagleštane, da so ble strašno fletne. V obleki so imele en nov šnit, al pa jim je moškra modrce pomerla pred šestim letim, k so ble še mejhne punčke; zdaj k so frajlce, jim pa modrci niso več prov. Pa so tud preveč šparovne, da si za tako legnat ne špogajo nove obleke; saj še jest, če mi je moderc zgorej tolk prekratek, da ga ni skor nič, si vfre-mam družga.

Ena gnadljiva frava, mende je bla grafnja, je bla gvišen pokpila ves želod po kranjski dežel in si ga našila koker aufpuc na moderc in kikljo. K' sem jo vidla, sem si mislila: „Ke b' bil človek pujsk, to b' imel veselje nad tolk želodam!“

Scer pa je bil ta bal tur-norski velik vreden; blo je strašno velik škricmanov in meškutarc; nektare so prov zauber života. Pa vse en, če bi bla jest taka frajlca, b' raj mela en'ga Slobenerja, k nimajo tako dolgih prekelj ali nog, ket ti meškutarski turnčki.

Gospod rešpehtar so bli tud zraven, pa niso plesal, menda se jim prov ne rajma. To je bil šunder! Meskontje so plozal, da b' bli kmal počli, kselžoft pa je bolcala, da so kar cunje od rajfov letele. Pa saj zdej nimajo menda nič več rajfov, to ni več nobelj, ampak zadej nosjo čez tri funte vse sorte robe, k' jo naprav topcirar; štekelci na štefletah so toko vsoki in špičasti, da ne zná vsak človek v njih hodit. Jest sem že nobelj nošnje navajena, pa sem vendar prec padla, k sem enkrat šlebedre od frave obula.

K se je začel enim turnčkam zdehat, je bil bal ven in zdaj sva spet s Žefo zavile fantičke v koce, da se niso prehladli; potem sem pomagala Žefi postlje vravnat in zibelke preravt, v kterih so turnčki prav flisk zaspančal.

Jest sem bla tud precej zmartrana in sem brž zaspala, gospod rešpehtar pa so menda s fravo še nekaj potelj tistga vina pil, k' se mu reče šenbajnar, in k' se dela v fabrkah, rase pa v Frankrajh.

Vendar niso imel drug dan tac'ga jamerkacljna, koker po tistem forfašengsfest na širštat.

To je čudno! Kedar je kakšen fest al bal, imajo naš gospod rešpehtar vselej jamerkacelj in jest jim morem kuhat zjutrej kisel zelje! To je res španso!

Dopisi.

Iz Dunaja 1. dan novega ministerstva.

Po sijajnih zmagah upornikov v Dalmaciji slavnoznani general Wagner je postal minister deželne brambe ali vojaščine v Avstriji. Dunajskim kapitalistom, kteri porabijo vsako prilžnost, kjer se kaj more „profitirati“, so si obrnili to dogodbo v prid in snujejo novo zavarovalno društvo, kterega namen je, zavarovati državljane brez ozira na narodnost ali vero zoper škodo, ktera bi se utegnila primeriti po enakih zmagah, kakoršne je gori omenjeni vojskovodja v Dalmaciji doživel. Vsak ud, kteri pristopi temu društvu, dobí posebno svetinjo, ktera ima čudno lastnost, da varuje zavarovanega ušesa, kedar bi ga sovražniki vjeli. Ker utegne ta slučaj pod vodstvom slavnega novega ministra se pogostoma pripetiti, je vstopnina k temu društvu precej velika. Ni dvomiti, da si bo novo društvo zavoljo velike nevarnosti v kratkem pridobilo dokaj družbenikov.

Iz Dunaja 3. dan novega ministerstva.

Staro ministerstvo je šlo po komaj dveletnim vladanji rakom zvižgat. Novo je sestavljeno, pa komaj so ga skup zlekli, ker nihče noče prevzeti tako polzke stopnje in negotove službe. Težava, dobiti ljudi za novo ministerstvo, je izbudila praktično misel, utemeljiti ustanovo, iz ktere bi se plačevali odstavljenim ministrom letni dohodki (štipendije). S to ustanovo je zvezana kancelija, kjer se zapisujejo kandidati za ministre, in sicer po tistem redu, v kterem so se oglasili. Prvi je zapisan dr. Kljun za prvi prazni stol. Letni doneski so precej visoko stavljeni, ker se utegne še tekoče leto primeriti, da bi osem kandidatov dobilo izpraznjene stole. Na noge tedaj vsi, kteri nimate nikakoršnih služeb in nikakoršnega upanja, jih kdaj dobiti, na noge vsak, kterega kjerkoli škorenj tišči!

UGANJKE.

I.

Petero črk ima beseda,
Vsak Slovenec jo pozná,
Marskdo jo v želodcu 'ma,
Marsikomu že preseda.
Če pa mi prvo črko vzameš,
Mesto nje mi „p“ pridaš;
Brž besedo drugo vjameš,
S ktero žuga mi pajdaš.
Da se drugo mi spodobi,
Po Slovenskem sploh se trobi.

II.

Koristna prva je naravi,
Voda je, pozná jo vsak;
Blato dela ti po tlak',
Čisti zrak in sušo zdravi.
Druga tuje bit' če korenine,
Ona možko se glasi.
Lastnost koristna v hipu mine,
Če se „parček“ omoži.
Beseda cela je človeče,
K' po Slovencih blato meče.

(Rešitev drugi pot.)

Heureichu.

Rekel si večkrat ponosno, da Kranjsko je „svinjska deželca“. Meni povej le, zakaj rabil priimek si tak? Morda zato, ker po njej obilno ti raste želoda, Al' pa zato, ker pri nas dosti želodarjev je?

Dr. Brencelj, naravoslovec.

Zakaj se liberaluhi drže ustave.

Vjeto pismo.

Precartan Korliček!

Žalostnega srca Ti povem, kar si že brez tega pisma po sitnih časnikih izvedel, da sem se zarad sedeža v ministerstvu — pod nosom obrisal.

Reč je, čeravno prekleto neprijetna, gotova in človek ne vé, bi se li jokal ali smejal. Med nama rečeno mi ni toliko za čast ministerske stopinje; tudi vem, da bi se mi ministerski frak slabo podal, mene drega v oči le velika plača. Če je človek dve leti minister, pa dobi, v pokoj stopivši, polno plačo.

Denar je vse, Korliček, človek mora kričati in čim huje ga po časnikih vlačijo, tím bolj je za-nj. Ko bi ne bilo časnikov, kje bi bil jaz! Morebiti bi ko Ti v temni in pusti muzeji med nabasanimi kožami in starim orodjem

stradal pri pičli plači in glodal lonce, kjer so si drugi žgance kuhali, ali kosti, od katerih so drugi meso pobrali.

Žal mi je, da ne morem nič izdatnega za-te storiti. Mislil sem, ako bi se bil preselil v ministerski hotél, Tebi prepustiti zdajno gorko gnezdo svoje, a za zdaj ni nič, prav nič, Korliček, tedaj potrpi, da se ministersko kolo vnovič zavrti; znabiti da me potem vrže kviško in tudi Tebe naprej potisne. Če bi nama pa utegnilo zopet spodleteti, sem zagledal drugo lestvico, ktera pelje v višavo. Tudi Tebi jo pokažem, ker Ti bo gotovo že znana, kajti leta 1848. sva bila oba jela plezati po nji.

Ni dvomiti, da se bo v kratkem dovolila „Slovenija“. V novi kraljevini bo dokaj sedežev praznih in vrag bi moral nagajati, da bi za naju kateri ne ostal. Se vé da se bova mogla dati prekrstiti, pa stvar je čisto formalna, saj sva je navajena. Jaz se v ta namen učim zopet skoro pozabljeno vero iz slovenskega katekizma, da pri skušnjji ne padem iz sedla. Očka Bleiweis so dober mož in če se spoveva svojih grehov in obljubiva poboljšanje, morda bova našla milost. Včasih mora človek jesti kislo zelje ali repo, da najde notri skrite kosove klobas in prešičevine. V „Sloveniji“ pa bo mnogo klobas in plečetov, tedaj, Korliček, podvizajva se, da kaj vjameva.

S priložnostjo pošlji mi nekaj centov Tvojega masla. Da si mi zdrav! Ves Tvoj

Cene.

Protest.

V nekterih meni sovražnih krogih se raztresa tendencijozno obrekovanje, da se je namreč dr. Banhans, sedanji minister poljedelstva, kateri, kakor se bere v českich listih, ne zna razločiti detelje od svaka, pri meni učil naravoslovje in rastlinstvo.

To je nesramna laž, kar razglasim s pristavkom, da mojih učencev še ni nobeden minister.

Val. Kanschegg,

c. k. profesor gimnazije v Ljubljani.

Listnica vredništva.

Gosp. A. U. v P.: Vi želite, da bi „Brencelj“ za nič reklamo delal? „Brencelj“ je sicer dobra duša, a iz nič tudi z najboljšo voljo ne more kaj storiti. Nič je tako malo, da se še pičiti ne dá.

Iščejo se

RENEGATI.

☞ Kdor ne misli si naročiti „Brenceljna“, naj to hitro naznani vredništva.

Naznanilo.

Ker gré, odkar se je ustanovilo tukaj novo društvo za spremljevanje mrtvih na pokopališče, moja kupčija rakovo pot, sem si izmislil, da vstrezam željam častitega občinstva, napraviti

slovesen sprevod (kondukt)

za tiste osebe, ktere politično umrjé. Ob enem naznanjam, da se pri meni tudi izvedó imena doktorjev, kateri ozdravljajo boleznj politične blamaže.

S pristavkom, da je temu društvu pristopilo tudi c. kr. avstrijsko ministerstvo, se priporočam prav živo ljubljanskemu konšt. zboru.

Doberlet, zdaj Slabolet.

☞ Tudi je pri meni kovačnica, v kateri se podkujejo tisti, kateri mislijo, da jim bo treba v kratkem teči.